

Razumkov
centre

Оцінка діяльності НКРЕКП: очима споживачів, ліцензіатів та експертів

(комплексне соціологічне дослідження,
грудень 2020р. - січень 2021р.)

1. Ставлення громадян:

- поінформованість;
- справедливість тарифної політики;
- захист прав споживачів;
- політична відповідальність за діяльність НКРЕКП

2. Позиція ліцензіатів:

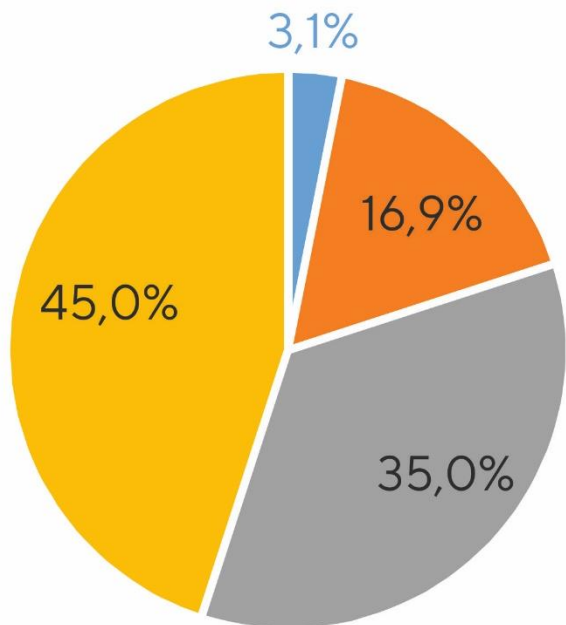
- справедливість тарифної політики;
- захист прав споживачів;
- оцінка основних показників діяльності НКРЕКП;
- необхідність реформування НКРЕКП;
- необхідність перезавантаження складу НКРЕКП

3. Думка експертів:

- справедливість тарифної політики;
- захист прав споживачів;
- оцінка основних показників діяльності НКРЕКП;
- необхідність реформування НКРЕКП;
- необхідність перезавантаження складу НКРЕКП

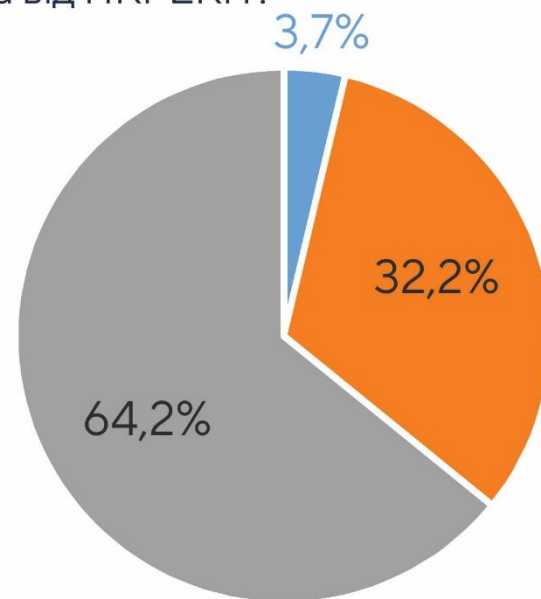
1.1. Ставлення громадян: поінформованість

Чи знаєте про те, що в Україні працює тарифний регулятор - НКРЕКП?

- Так, я добре знайомий(а) з її діяльністю
- Дещо знаю про її діяльність
- Знаю тільки, що така комісія існує
- Уперше про неї чую

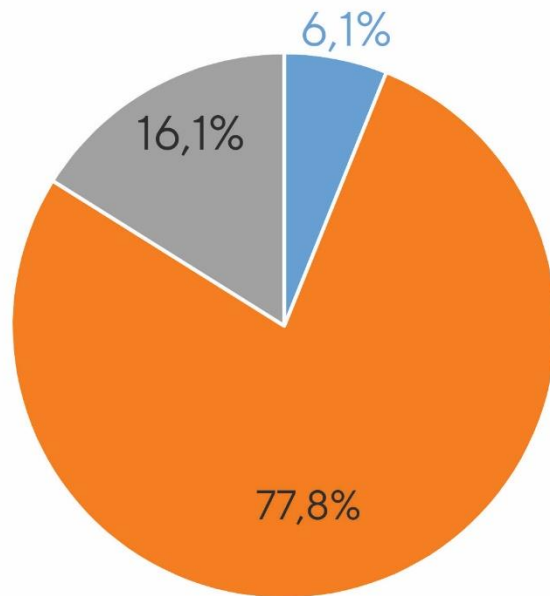
Чи отримували Ви протягом останніх трьох місяців якусь інформацію (у т.ч. ЗМІ), що надходила від НКРЕКП?

- Так, отримував(ла) докладну і детальну інформацію
- Отримував(ла) деяку інформацію
- Не отримував(ла) жодної інформації

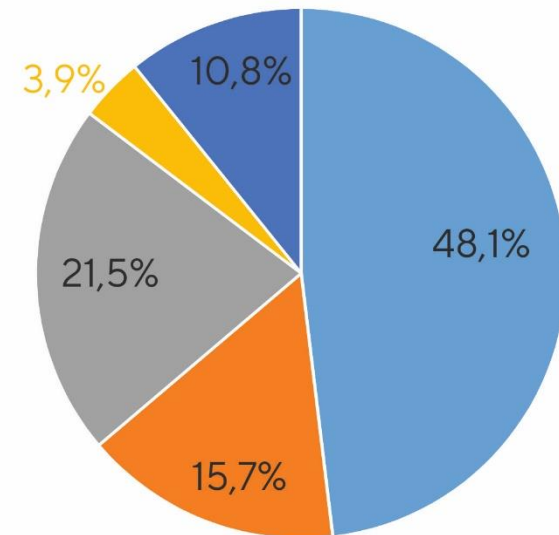
1.2. Ставлення громадян: справедливість тарифної політики

Скажіть будь-ласка, чи вважаєте Ви справедливою тарифну політику НКРЕКП?

- Так, вважаю справедливою
- Ні, вважаю несправедливою
- Важко відповісти

● Якщо Ви вважаєте*, що тарифна політика НКРЕКП, стосовно тарифів є несправедливою, яка, на Вашу думку, головна причина цього?

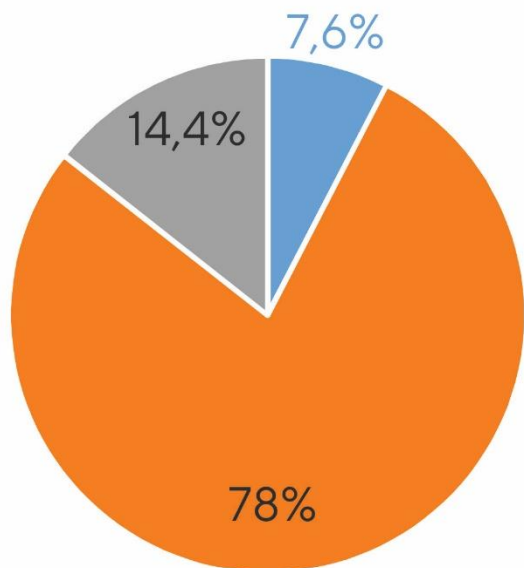

*серед тих, хто вважає тарифну політику несправедливою

- Корумпованість членів НКРЕКП
- Низький рівень професіоналізму
- Політичний тиск на НКРЕКП
- Інша причина
- Важко відповісти

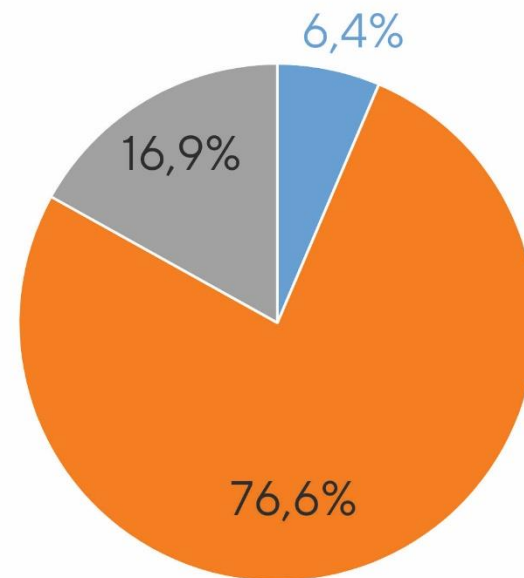
1.3. Ставлення громадян: захист прав споживачів

Чи достатньо Вам публічної інформації від НКРЕП про Ваші права?

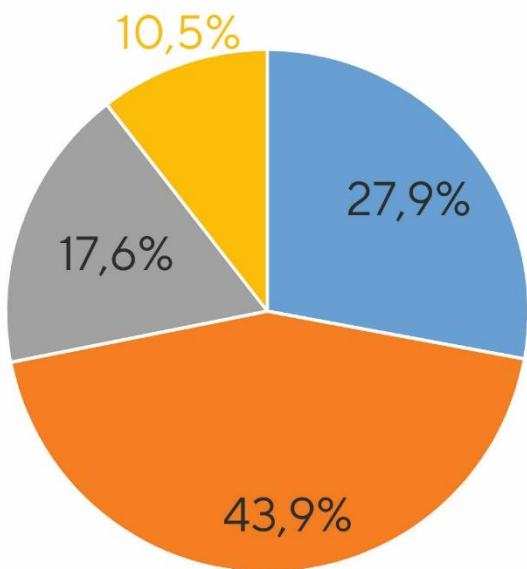
Так, достатньо
Ні, недостатньо
Важко відповісти

Чи достатньо НКРЕКП захищає інтереси і права споживачів?

Так, достатньо
Ні, недостатньо
Важко відповісти

Хто в першу чергу повинен забезпечити прозору і справедливу діяльність?

- Президент України
- Уряд України
- Верховна Рада України
- Важко відповісти

Взаємозв'язок довіри до НКРЕКП і до Президента України

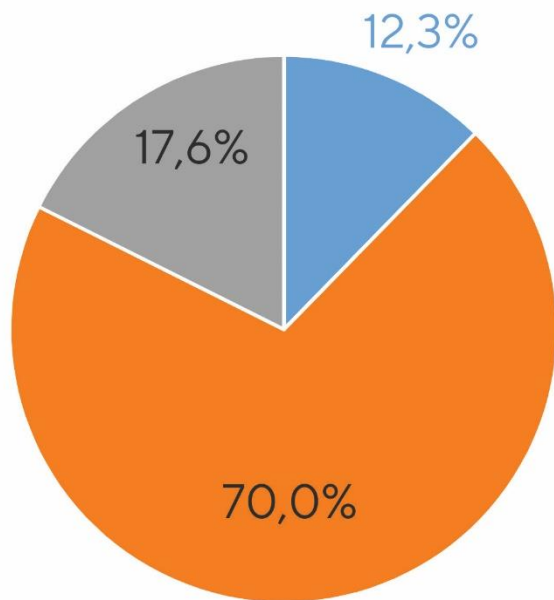
	Серед тих, хто не довіряє НКРЕКП	Серед тих, хто довіряє НКРЕКП
Не довіряють Президенту України	68,4%	40,2%
Довіряють Президенту України	26,0%	54,5%
Важко відповісти	5,6%	5,3%

Взаємозв'язок довіри до НКРЕКП і до Уряду

	Серед тих, хто не довіряє НКРЕКП	Серед тих, хто довіряє НКРЕКП
Не довіряють Уряду України	83,3%	42,6%
Довіряють Уряду України	13,4%	48,8%
Важко відповісти	3,3%	8,6%

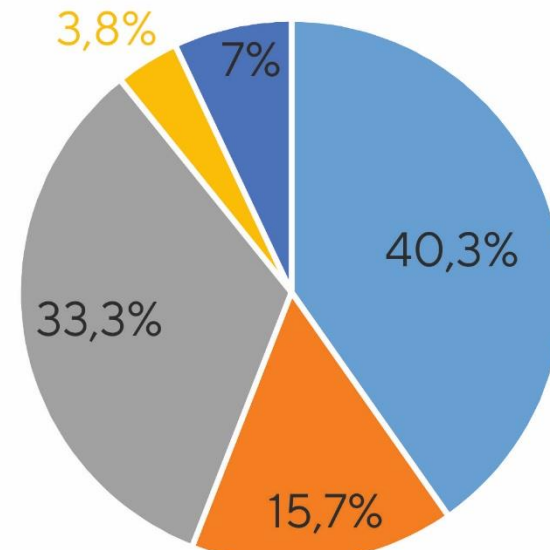
- 1** Громадяни України погано ознайомлені з діяльністю НКРЕКП: **лише 3,1% респондентів** добре знайомі з її діяльністю, **16,9% дещо знають**, 35% лише знають, що така комісія існує, а **45% уперше про неї почули** під час опитування. Лише **3,7% опитаних** отримували протягом останніх трьох місяців докладну і детальну інформацію (у тому числі через засоби масової інформації), що надходила від НКРЕКП, про їхні права як споживачів комунальних послуг, **32,2% отримували** деяку інформацію, а **64,2% опитаних** не отримували жодної інформації від тарифного регулятора. Внаслідок цього **переважна більшість громадян (78%)** вважає, що їм недостатньо наявної публічної інформації Нацкомісії про їхні права, як споживача.
- 2** Поточну тарифну політику вважають несправедливою **77,8% громадян України**. Ті, хто вважає цю політику несправедливою, найчастіше пояснюють **це корумпованістю членів НКРЕКП (48,1%)**. Також **переважна більшість (76,6%)** громадян переконані, що тарифний регулятор недостатньо захищає права споживачів, і на думку більшості тих, хто так вважає (52,5%), причиною цього є корумпованість членів НКРЕКП.
- 3** Недоліки в роботі НКРЕКП негативно впливають на загальний імідж влади в очах громадської думки і саме на державу в результаті покладається відповідальність за наявні проблеми. Так, відповідальність за зростання цін на газ для населення відносна більшість (41%) опитаних покладає на державу. На думку **відносної більшості (43,9%)** громадян прозору і справедливу діяльність НКРЕКП, повинен забезпечувати Уряд країни, **ще 27,9% покладають відповідальність на Президента і 17,6% на Верховну Раду**.

Скажіть будь-ласка, чи вважаєте Ви справедливою тарифну політику НКРЕКП?

- Так, вважаю справедливою
- Ні, вважаю несправедливою
- Важко відповісти

Якщо Ви вважаєте*, що тарифна політика НКРЕКП, стосовно тарифів є несправедливою, яка, на Вашу думку, головна причина цього?

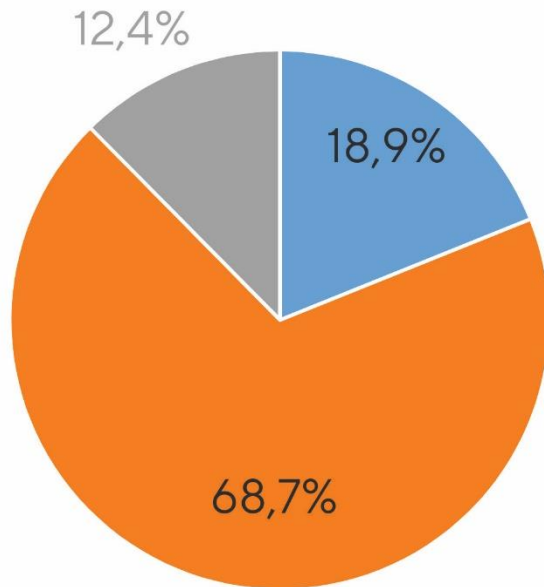

*серед тих, хто вважає тарифну політику несправедливою

- Корумпованість членів Регулятора
- Низький рівень професіоналізму
- Політичний тиск на НКРЕКП
- Інша причина
- Важко відповісти

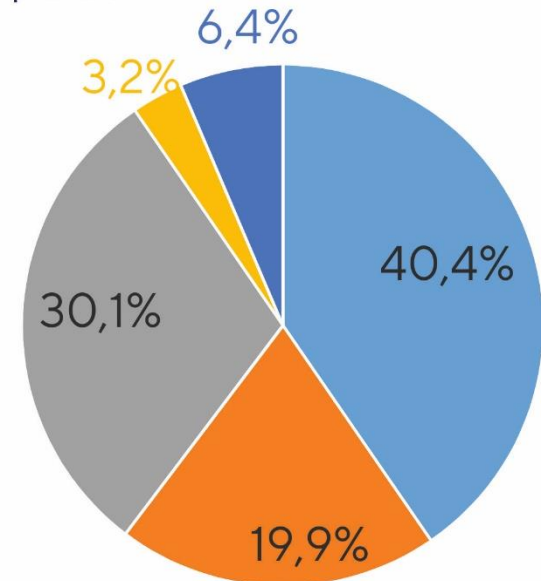
2.2. Позиція ліцензіатів: захист прав споживачів

Чи достатньо НКРЕКП захищає інтереси і права споживачів?

- Так, достатньо
- Ні, недостатньо
- Важко відповісти

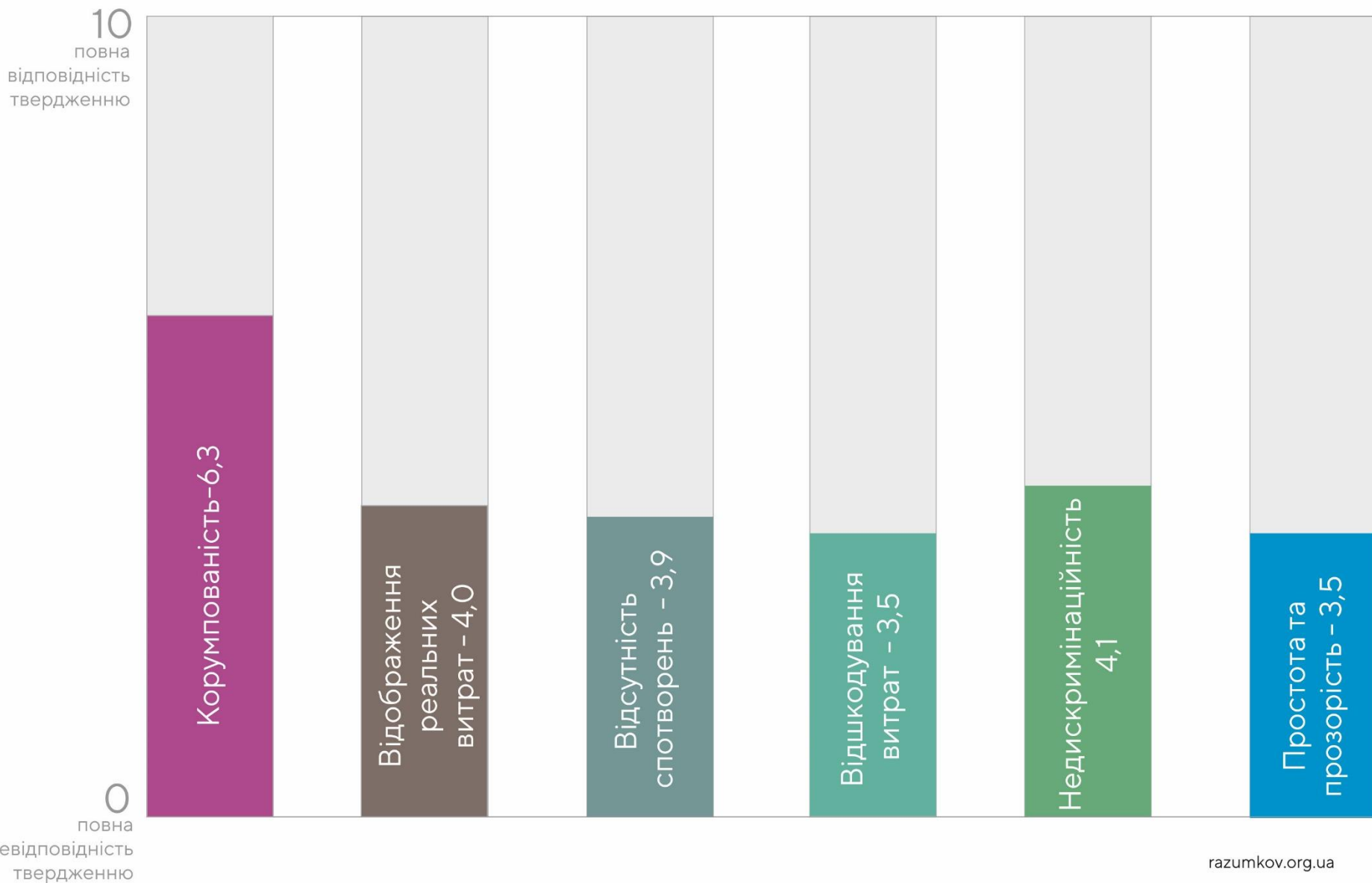
Якщо Ви вважаєте*, що НКРЕКП недостатньо справляється з функцією захисту прав та інтересів споживачів. Яка головна причина цього?

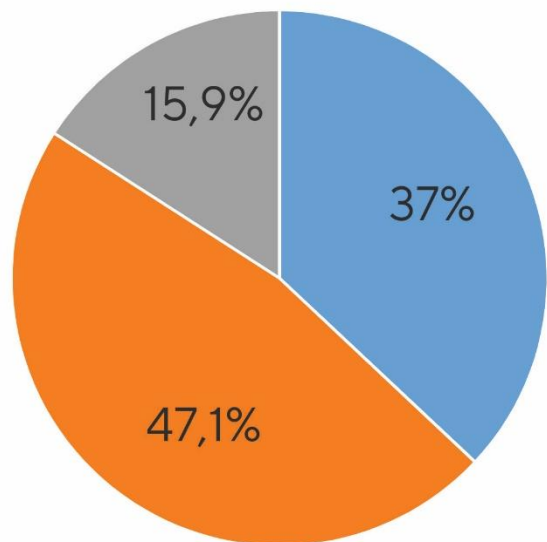
*серед тих, хто вважає, що НКРЕКП недостатньо захищає інтереси і права споживачів

- Корумпованість членів Регулятора
- Низький рівень професіоналізму
- Політичний тиск на НКРЕКП
- Інша причина
- Важко відповісти

2.3. Позиція ліцензіатів: оцінка основних показників діяльності НКРЕКП

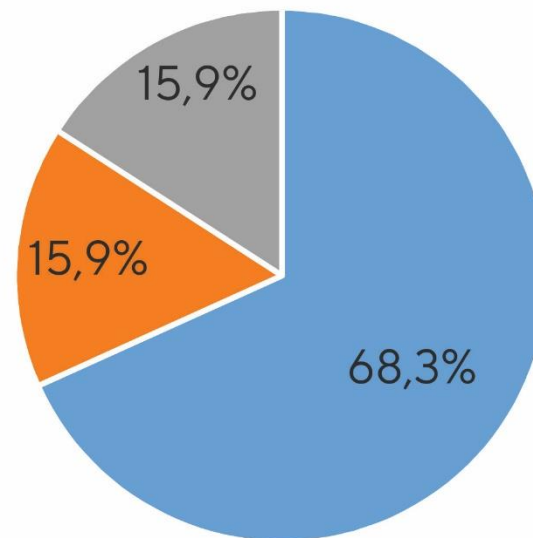

Чи здатна НКРЕКП, усунути системні недоліки у роботі енергетичних ринків?

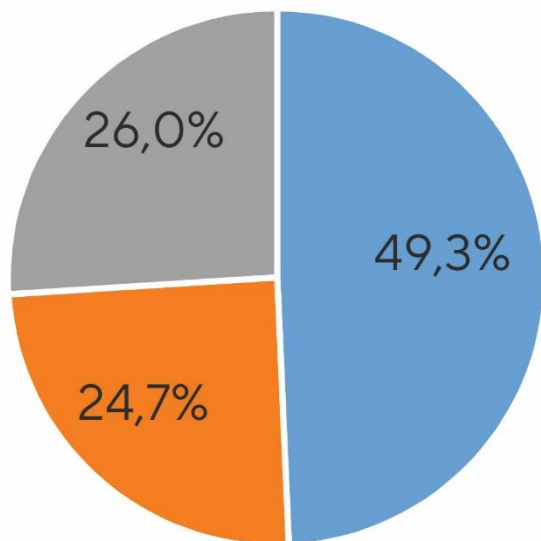
Так, здатна
Ні, не здатна
Важко відповісти

Як Ви вважаєте, чи існує необхідність реформування НКРЕКП?

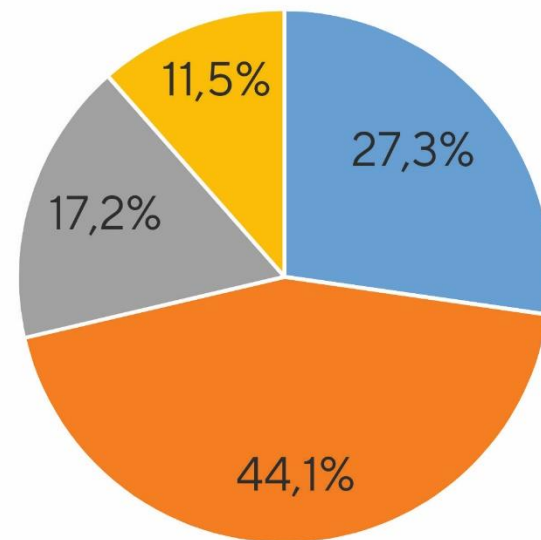
Так, є необхідність
Ні, немає необхідності
Важко відповісти

Чи вважаєте Ви необхідним повне перезавантаження складу Членів НКРЕКП?

- Так, вважаю необхідним
- Ні, немає необхідності
- Важко відповісти

Хто в першу чергу повинен забезпечити прозору і справедливу діяльність?

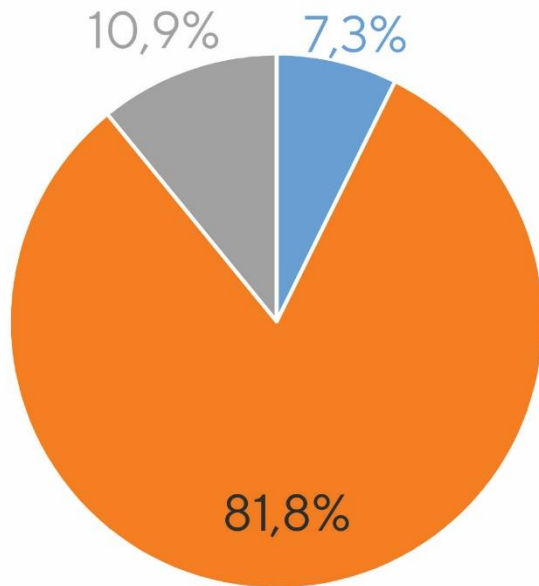

- Президент України
- Уряд України
- Верховна Рада України
- Важко відповісти

- 1** Поточну тарифну політику вважають несправедливою **переважна більшість (70,0%) представників ліцензіатів НКРЕКП**, і ті, хто так вважає, найчастіше бачать причину цього в корумпованості **членів НКРЕКП (40,3%)** та політичному тиску, що на неї **здійснюється (33,3%)**. Також на думку **більшості (68,7%)** представників суб'єктів господарювання-ліцензіатів НКРЕКП, Нацкомісія недостатньо захищає інтереси і права споживачів, і ті, хто так вважає, найчастіше причиною цього називають корумпованість **членів НКРЕКП (40,4%) та політичний тиск (30,1%) на неї**. Загалом рівень корумпованості Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики і комунальних послуг, за шкалою від 0 до 10, де значення «0» відповідає повній відсутності корупції, а «10» – тотальній корумпованості, представники ліцензіатів оцінюють **в середньому 6,3 балами**.
- 2** Представники ліцензіатів оцінювали за 6 критеріями (відображення реальних витрат; відсутність спотворень; відшкодування витрат; недискримінаційність; передбачуваність; простота і прозорість) відповідність європейським принципам регулювання рішення НКРЕКП. Оцінки за цими 6-ма критеріями перебувають **в діапазоні від 3,5 до 4,1 бала** за шкалою від 0 до 10, де «0» означає повну невідповідність європейським принципам, а «10» – повну відповідність європейським принципам.
- 3** На думку **47,1% представників суб'єктів господарювання-ліцензіатів НКРЕКП**, ця комісія в існуючому вигляді нездатна усунути недоліки у роботі енергетичних ринків (**37% вважають, що здатна**) і **68,3% вважають, що існує необхідність** її реформування з метою приведення тарифної політики до європейських підходів та забезпечення якісного обслуговування споживачів енергетичними компаніями. Відносна **більшість (49,3%) представників ліцензіатів** вказують на необхідність повного перезавантаження складу членів НКРЕКП (**24,7% вважають це недоцільним**). Так само, як і громадяни країни загалом, відносна більшість **представників ліцензіатів (44,1%), вважають, що прозору і справедливу діяльність НКРЕКП повинен забезпечувати Уряд країни (27,3% покладають відповідальність на Президента і 17,2% на Верховну Раду)**.

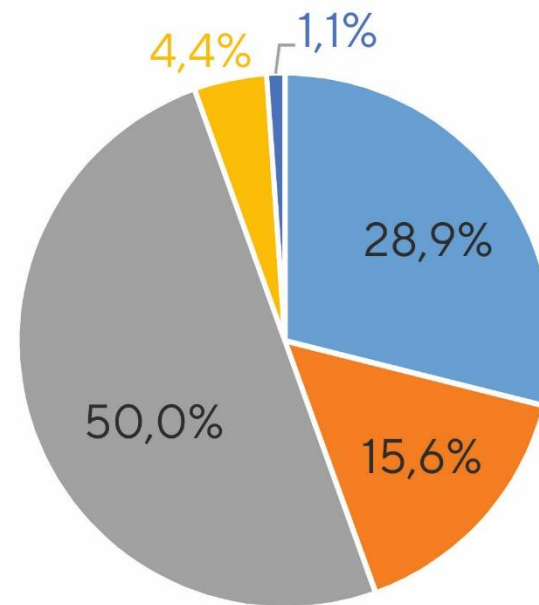
3.1. Думка експертів: справедливість тарифної політики НКРЕКП

Скажіть будь-ласка, чи вважаєте Ви справедливою тарифну політику НКРЕКП?

- Так, вважаю справедливою
- Ні, вважаю несправедливою
- Важко відповісти

● Якщо Ви вважаєте*, що тарифна політика НКРЕКП, стосовно тарифів є несправедливою, яка, на Вашу думку, головна причина цього?

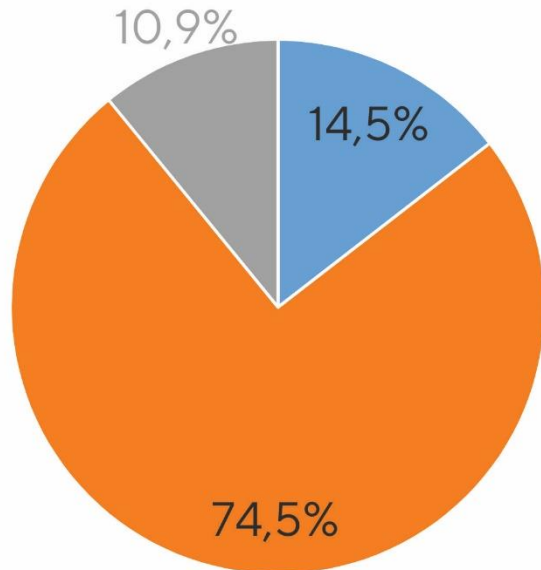

*серед тих, хто вважає тарифну політику несправедливою

- Корумпованість членів Регулятора ■
- Низький рівень професіоналізму ■
- Політичний тиск на НКРЕКП ■
- Інша причина ■
- Важко відповісти ■

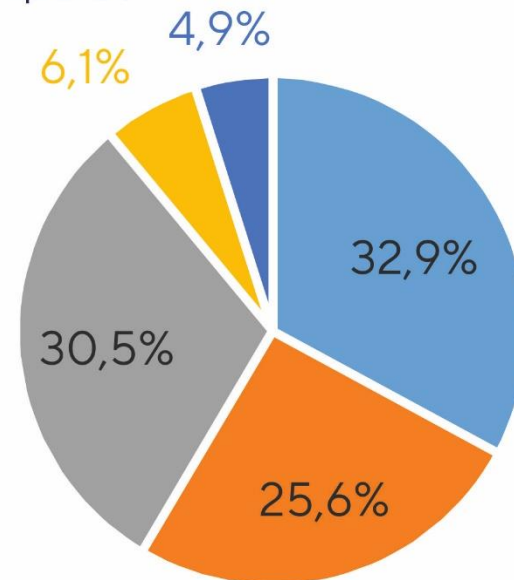
3.2. Думка експертів: захист прав споживачів

Чи достатньо НКРЕКП захищає інтереси і права споживачів?

- Так, достатньо
- Ні, недостатньо
- Важко відповісти

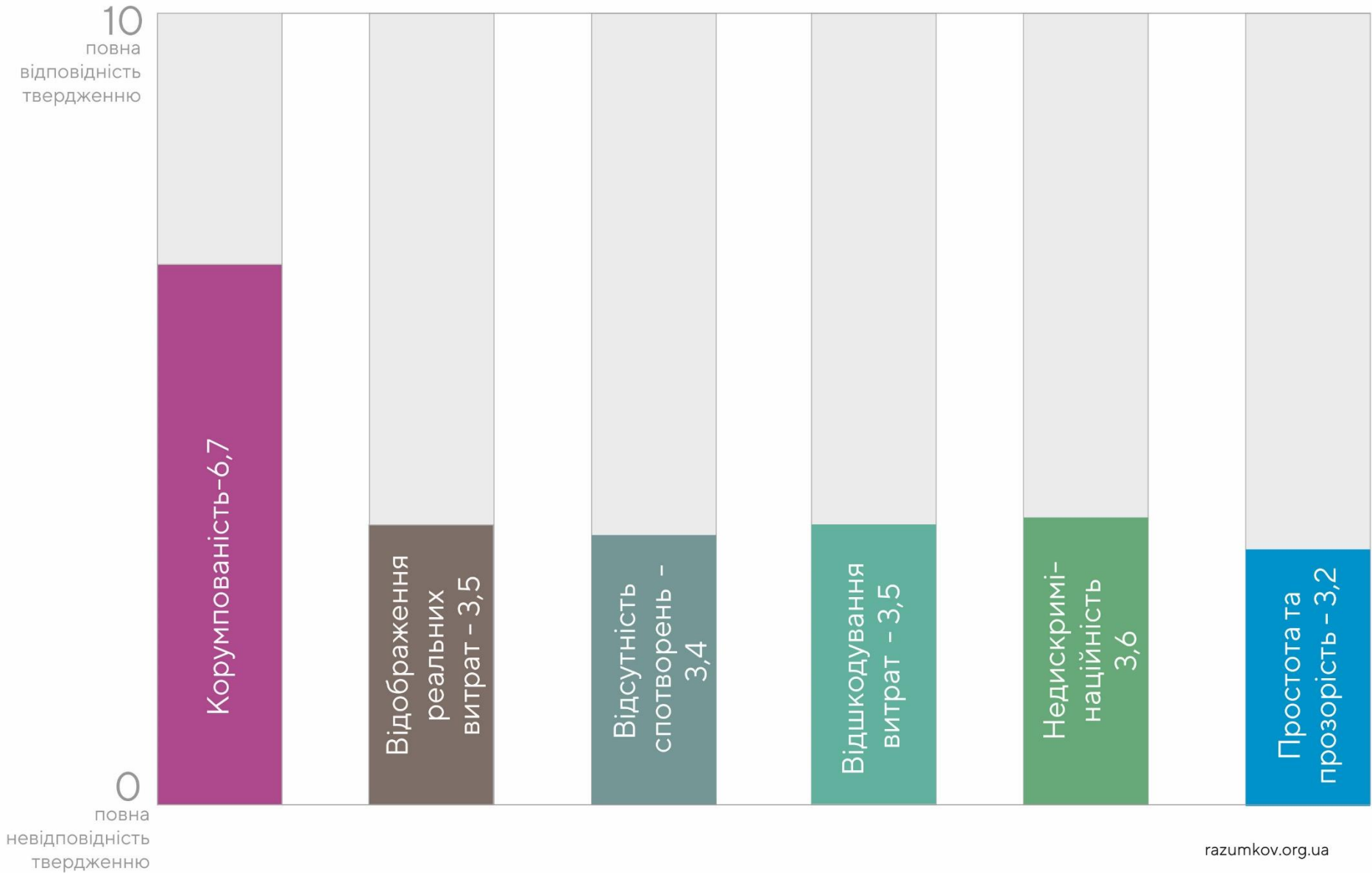
Якщо Ви вважаєте*, що НКРЕКП недостатньо справляється з функцією захисту прав та інтересів споживачів. Яка головна причина цього?

*серед тих, хто вважає, що НКРЕКП недостатньо захищає інтереси і права споживачів

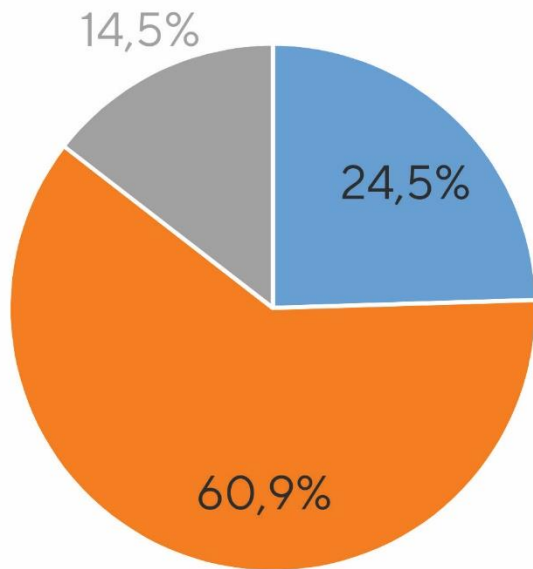
- Корумпованість членів Регулятора
- Низький рівень професіоналізму
- Політичний тиск на НКРЕКП
- Інша причина
- Важко відповісти

3.3. Думка експертів: оцінка основних показників діяльності НКРЕКП

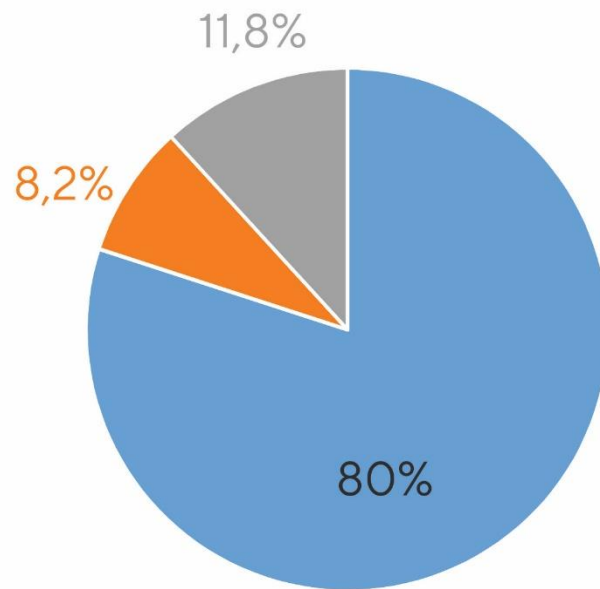
3.4. Думка експертів: необхідність реформування НКРЕКП

Чи здатна НКРЕКП, усунути системні недоліки у роботі енергетичних ринків?

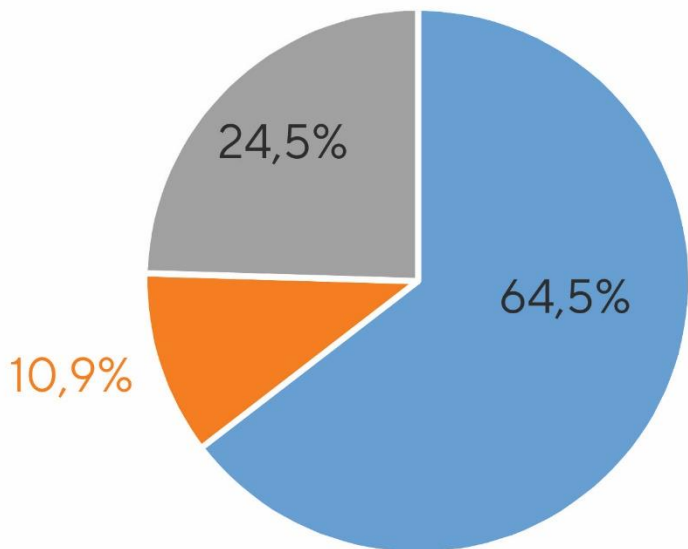
- Так, здатна
- Ні, не здатна
- Важко відповісти

Як Ви вважаєте, чи існує необхідність реформування НКРЕКП?

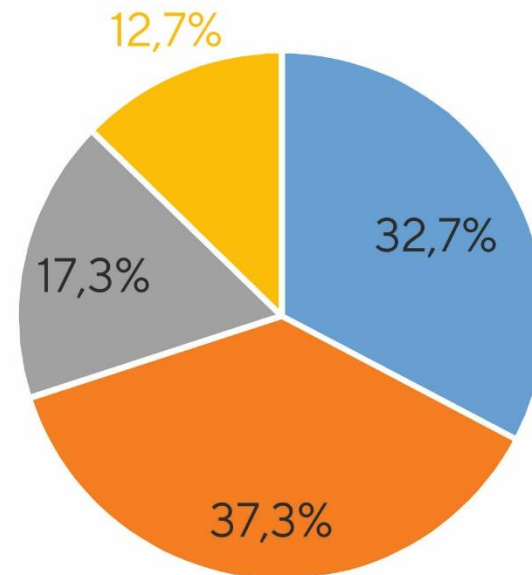
- Так, є необхідність
- Ні, немає необхідності
- Важко відповісти

Чи вважаєте Ви необхідним повне перезавантаження складу Членів НКРЕКП?

- Так, вважаю необхідним
- Ні, немає необхідності
- Важко відповісти

Хто в першу чергу повинен забезпечити прозору і справедливу діяльність?

- Президент України
- Уряд України
- Верховна Рада України
- Важко відповісти

- 1** Експерти частіше вважають причиною несправедливості тарифної політики НКРЕКП у політичному тиску, що здійснюється на Національну комісію (**50% тих**, хто вважає тарифну політику несправедливою).
- 2** Так само як і представники ліцензіатів, експерти оцінювали за 6 критеріями (відображення реальних витрат; відсутність спотворень; відшкодування витрат; недискримінаційність; передбачуваність; простота і прозорість) відповідність європейським принципам регулювання рішення НКРЕКП. Оцінки експертів за цими 6-ма критеріями перебувають в діапазоні **від 3,2 до 4,0 бала** за шкалою від 0 до 10, де «0» означає повну невідповідність європейським принципам, а «10» - повну відповідність європейським принципам. Загалом рівень корумпованості НКРЕКП, за шкалою від 0 до 10, де значення «0» відповідає повній відсутності корупції, а «10» - тотальній корумпованості, експерти оцінюють в середньому **6,7 балами**. **83,6% експертів вважають**, що НКРЕКП залежна від політиків та бізнес-груп, і лише 3,6% що вона незалежна як від політиків, так і від бізнес-груп.
- 3** Більшість опитаних **експертів (60,9%)** вважають, що чинний склад НКРЕКП нездатний усунути системні недоліки у роботі. **Переважає більшість (80%)** експертів вважають, що існує необхідність реформування НКРЕКП з метою приведення тарифної політики до європейських підходів та забезпечення якісного обслуговування споживачів. Більшість **експертів (64,5%)** вважають необхідним здійснення повного перезавантаження складу членів НКРЕКП. **37,3% вважають**, що забезпечити прозору і справедливу діяльність тарифного регулятора має Уряд України, **32,7% Президент України, 17,3% Верховна Рада**.
- 4** Відносна більшість **експертів (47,3%)** вважають, що слід скасувати крос-субсидювання на ринку електроенергії (19,1% не згодні з цим).

- 1** Громадяни України, представники суб'єктів господарювання-ліцензіатів НКРЕКП та експерти солідарні в тому, що НКРЕКП провадить несправедливу тарифну політику, недостатньо захищає інтереси споживачів, на що має насамперед реагувати Уряд України.
- 2** Представники суб'єктів господарювання-ліцензіатів НКРЕКП та експерти дуже близькі у своїх оцінках низької відповідності рішень НКРЕКП європейським стандартам, а також необхідності реформування НКРЕКП.
- 3** Між симпатіями виборців до Президента України та довірою до НКРЕКП прослідковується певна взаємозалежність. Серед громадян України, які не довіряють НКРЕКП - 68% не довіряють Президенту України.

Довідково

Репрезентативне опитування громадської думки дорослого населення країни було проведене з 4 по 9 грудня 2020 року в усіх регіонах України за винятком Криму та окупованих територій Донецької та Луганської областей. Опитано 2018 респондентів віком від 18 років. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%.

Опитування представників суб'єктів господарювання-ліцензіатів НКРЕКП проводилося з 9 грудня 2020 року по 14 січня 2021 року. Були опитані 227 респондентів, що представляють 156 суб'єктів господарювання-ліцензіатів НКРЕКП у 23 областях України та м. Києві.

Експертне опитування проводилося з 3 по 15 грудня 2020 року. Були опитані 110 експертів у сфері енергетики та соціально-економічних проблем (у тому числі представники органів місцевого самоврядування, науковці, викладачі ВЗО, журналісти, що спеціалізуються на цій проблематиці) у 17 областях України та м. Києві.

Razumkov
centre

Дякуємо за увагу!

razumkov.org.ua